

Лобши Сада

Број 25

Главни и одговорни уредник
ДУШАН ЧАМПРАГ

14 јуна 1936

За власника и издавача одговара
ДУШАН ЧАМПРАГ

Година XIII.

Са успешне смотре певачких друштава новосадске Жупе „Исидор Бајић“

Новосадски Академски мушки хор проглашен је од стране жирија за првака новосадске Жупе „Исидор Бајић“

У недељу, 7 о. м. под покровитељством г. Светислава Пауновића, бана Дунавске бановине у Новом Саду одржан је Први слет и утакмица певачких друштава Жупе „Исидор Бајић“.

Г. СВЕТИСЛАВ СИМОВИЋ
генерал у пензији, председник Јужнословенског певачког савеза

Певачки слет почео је већ пре подне, када су делегати Жупе и новосадских хорова дочекали на станици изасланике Савеза, председника г. Симовића, генерала у пензији, чланове оцењивачког одбора из Београда и госте певачка друштва са стране.

Пре подне је Српско ратарско певачко друштво из Белегиша појало у Св. Саборној цркви, а Српско певачко друштво из Товаришева појало је у Свето Успенској цркви.

После свете службе на Алмашком гробљу положен је венац на гроб пок. Исидора Бајића, којом приликом је певачко друштво из Товаришева отпојало „Свјати Боже“ и „Вјечнаја памјат“, а госп. Милош Јојкић, неуморни секретар Жупе одржао је дирљив говор о пок. Исидору Бајићу, са чиме је била завршена ова тужна свечаност.

На Успенском гробљу, где се налази гроб Јосифа Руђанина, положен је венац у присуству г. дра Жарка Капамаџије, члана управе Жупе и госп. Пашћана, који је одржао врло леп говор о композитору „Лепа наша домовина“.

Певачке утакмице почеле су у 4 часа по подне пред дупке пуном двораном „Слободе“ музичког света Новог Сада и са стране.

Појава певача из Белегиша, који су били обучени у народном оделу, поздрављена је бурним аплаузом. Певање овога хора такође је било топло поздрављено од стране многобројне публике.

Пријатно изненађење учинио је хор Црквеног певачког друштва из Турије, чији је диригент врло агилни и неуморни г. Милан Вујив.

Врло пријатан утисак оставио је хор Грађанског певачког друштва из Србобрана са својим младим хоровама, студентом г. Тодором Каћавским.

А Српско певачко друштво из Товаришева, побрало је песмом својом многе заслужене аплаузе и освојило симпатије многобројне публике.

Два певачка друштва из Срем. Митровице, много су нас изненадила и обрадовала, тако, да су однела и две прве награде, показавши своју високу вредност у хорском прецизном певању.

Г. ТА МИЛИЦА ДРА МОЧА
председница новосадске певачке Жупе „Исидор Бајић“

Од наших новосадских певачких друштава узели су учешћа: Академски мушки хор, који је на овој утакмици проглашен за првака новосадске Жупе; Јеврејско певачко друштво „Хашира“, које се такође добро пласирало, јер као младо певачко друштво показало је високу вредност своју у сваком погледу. Врло леп утисак на многобројну публику оставио је мешовити хор нашег Музичког друштва. Новосадско Занатлијско певачко друштво „Невен“, овога пута није дало од себе ово, што је досада давало и што је и овога пута могло дати.

Жири за оцењивање састављен је од следеће г. г. Михајла Вукдраговића, директора Музичке школе „Станковић“ из Београда, Милевка Живковића и Милана Бајшанског композитора из Београда, као и дра Људевата Киша, диригента и музичара из Сомбора.

Увече, у 9 и по часова почео је свечани концерт, коме су поред осталих присуствовали Бан г. Светислав Пауновић, у пратњи шефа кабинета г. Александра Цветковића и Епископ Бачки г. др Иринеј Ђурић. Овај свечани концерт преносила је београдска радио станица.

Са државном химном започео је концерт, а под дириговањем г. Светолика Пашћана-Којанова, коју је отпевао мешовити хор, преко 800 певача, што је за нас новосадљане био прави догађај, јер то нисмо имали прилике да чујемо у Новом Саду.

После овога је председник Јужнословенског певачког Савеза из Београда г. Светислав Симовић, генерал у пензији, топлим речима поздравио Бана г. Светислава Пауновића и захвалио му се у име Савеза, који је са највећим разумевањем помогао настојања и рад управног одбора певачке Жупе „Бајић“, а затим је одржао следећи говор:

БРАЋО ПЕВАЧИ,

Вама, који сте сакупљени у Жупи Југословенског Певачког Савеза, која носи име композитора чије је активно музичко деловање везано за овај лепи град, некадању Српску Атину, а данас политички центар велике и плодне Дунавске бановине, која у себи уједињује Шумадију и Војводину;

Г. АЛИМПИЈЕ ПОПОВИЋ
потпредседник новосадске певачке Жупе „Исидор Бајић“

Вама,

Који са ваџном другом — Сомборском Жупом нашега Савеза, Жупом „Др. Лаза Костић“, активно делате на остварењу уметничко-националних идеала Јужнословенског Певачког Савеза;

Вама, који сте дошли из ваших родних градова и села да покажете резултате нашега за-

једничког рада на пољу певачке културе; — Вама,

Који сте као вође Жупе „Исидор Бајић“ организовали ову певачку смотру, да би доказали уметничке виталне снаге ваших чланова;

И напослетку,

Свима вама који узимате видно учешће у овој нашој певачкој свечаности.

Свима вама поздрав и захвалност врховнога вођства Јужнословенског Певачког Савеза, у чије вас име поздравља његов и ваш Претседник.

У временима које преживљујемо, — политички још несрећеним, потребно је, више него икада раније, да ступе на поворницу догађаји они, којима је срце чисто и који нагарају на ватри југословенских идеала.

А када ово кажемо ми имамо у виду, на првом месту, вас певаче, чланове Јужнословенског Певачког Савеза, који је од момента свога стварања, пророчки указао на подручје своје делатности и велику будућност којој у сусрет идемо по неумитним историјским законима и путу провиђења.

Онда када то још није било идеал масе, него само видовитих духова, ми смо, кроз песму, вршили мисију за коју су, често, и главе падале. Али нас је та песма, како је рекао и велики син ових наших плодних страна неумрли Змај, и очувала и њојзи припада наше: Хвала!

И ако су често и народни оци са трбине Народног представништва, као са потсмехом говорили „Да није њихов дом — Певачко друштво“ ипак су они у томе моменту заборављали горње речи Змаја Јована Јовановића.

Г. МИЛОШ ЈОЈКИЋ
први секретар новосадске певачке Жупе „Исидор Бајић“

Г. Светолик Пашан-Којанов
I. артистички вођа Југословенског
певачког савеза

А те су речи најбоље при-
знање и вама, браћо певачи,
који, сврстани у редовима Ју-
гословенског Певачког Саве-
за вршите и даље дело које су
вршили и ваши претци, и због
кога дела је и изрекао Змај
горњу похвалу.

И можда је више него икада
раније потребно да Југосло-
венски Певачки Савез — са
вама својим врним члановима,
— развије своју узвишену за-
ставу, да би под њу сакупио
све оне који су са песмом на
уснама падали на бојним по-
љима: за слободу, за име, за
народност своју и за величину
наше уједињене Југословенске
домовине.

Ви, чаје груди красе света
знамења која сте добили на
пољу части своје домовине;

Ви, чија тела покривају раве
из љутих окршаја, или од теш-
ких тамничких ланаца;

Ви, који сте, — и ако наше
даке, — данас гурнути у задње
редове;

Ви, који помегени догађајима,
стојите уверено и незнате
коме царству да се приволите;

Г. Сократ Јовановић
члан Управе новосадског Академског
мушког хора

Сви ви који волите ову нашу
велику и уједињену домовину,
дођите и ставите под нашу Ју-
гословенску заставу и у наше
редове, да би наша фаланга
постала непробојна, и да би
под звуцима наших песама, као
под звуцима Јерихонских труба,
падали зидови одпора нашој
великој Југословенској идеји во-
дљив.

А ви, браћо певачи,

Који у доба кризе и живот-
них тешкоћа, не мислите само
на ваш материјални просперит-
ет и живот, него жртвујете,
често, и будућност својих по-
родица, да би допринели нашој
музичкој култури, стојте и даље
на стражи наше уједињене Ју-
гословенске домовине и вршите
своју дужност и не очекујући
да добијете признање које и
заслужујете.

Г. Др Миодраг Димитријевић
претседник новосадског Академског
мушког хора

Јер, ништа ново није, а то је
и бесмртни Његош рекао да:

„Покољења дјела суде;
Што је чије, дају свјема;
На Борисе, Вукашине
Ошта грми анатема“.

Певачи,

Збијте своје редове;
Стојте и даље усправно и храбро;

Подигните визир са чела
И зурите у велику будућност,
Југословенског народа;

Г. Здравко Јовановић
члан Управе новосадског Академског
мушког хора

Крећите у свечаном ходу гро-
бовима оних у чијим звуцима
одзвањају наши лугови и горе;

Нека из ваших груди од-
јекне света химна Југословен-
ске лепе наше домовине, коју
ће Бог правде од пропасти да
брани као и до сада, да би се
заставе наше славе високо за-
лепшале.

Певачи,
Напреј, заставе наше славе!

Након говора г. Светислава
Симовића, претседник оцењивачког одбора г. Михајло Вук-
драговић је прочитао резултат
оцењивања, а секретар г. Ми-
лош Јојкић уз срдечно чести-

тање предао је победницима
венце и дипломе.

Према строгој одени жири,
ва првака новосадске певач-
ке Жупе „Исидор Бајић“
проглашен је Академски му-
шки хор из Новог Сада, ко-
јем диригује госп. Светолик
Пашан-Којанов, а који је у
првој категорији постигао нај-
већи број бодова, на основу
чега му је и предат пехар Жупе.

После овога певали су сви
победници категорија, као и
Женско музичко друштво из
Новог Сада, првак Југословен-
ског певачког савеза, које је и
овога пута својим одличним
певањем постигло сјајан успех.

На крају напомињемо, да је
Мушки хор од преко 600 пе-
вача отпевао песму „ХАЈТЕ
БРАЋО, ХАЈТЕ СЕСТРЕ“, ком-
позицију пок. Исидора Бајића,
која је двапут понављана на
општи захтев и бурне аплаузе
многобројне публике.

Наш свечани број листа „Но-
ви Сад“, који је био посвећен
овој прослави, бесплатно је био
раздељен као успомена свима
гостима, учесницима ове занста
ретке прославе.

За успех слета певачких дру-
штава Жупе „Исидор Бајић“ у
Новом Саду; припада заслуга
и захвалност у првом реду гђи
Милици Дра Моча, као неумор-
ној претседници, која је уложи-
ла много труда и времена; те
г. Милошу Јојкићу, вредном се-
кретару Жупе, госп. Светолику
Пашану - Којанову, неуморном
музичком раднику и г. Милану
Вујину, као и целокупној управи
Жупе, која је вредно радила, да
овај слет Жупе остави трајну
успомену на нас новосађане и
госте са стране.

ПРЕЂИМО НА ДЕЛА!

У једном од прошлих бројева
нашега листа, ми смо донели
апел грађана општине Вајске
и Бојана Дунавске бановине.

У том апелу грађана поме-
нутих општина, оправдано се
захтева и тражи изградња пу-
тева, јер од истих зависи не
само њихова егзистенција, већ
је по среди чак и општи при-
вредни процват овога занста
правог Југословенског Мисира.

Која је вајда, што је ова
земља првокласна и најроднија,
када су привредници и произ-
вођачи услед немања добрих
путева, отсечени од осталог
света, а тиме и њихови прво-
класни производи не могу да
доспу на тржишта, где би се
могла према своје квалитету
добро пласирати, већ се про-
дају у бесцење, а све услед не-
мања пута, највише се користе
трговци посредници а произ-
вођачи тиме се доводе на руб
пропасти.

Ради тога, а у интересу не
само грађана тих двеју оп-
штина, већ у општем привред-
ном интересу, ми полажемо ве-
лике наде у г. Бана Дунавске
бановине да ће он са своје
стране све учинити, да се већ
у овој години ти путеви из-
граде; а у прилог томе иде и
та чињеница, да би попут тих
радова заспољно се већи број
радника, а тиме би се уједно
ублажила и беспослица.

По који већ пут?!

Када из дана у дан читамо у
разним новинама: да се овде
онде у селима подижу и по-
дигли споменици Блаженопо-
чившем Краљу Петру Првом
Ослободиоцу; па чак ових дана
су општине Тител и Турија по-
дигли споменике Блаженопо-
чившем Краљу Александру I.
Ујединитељу; тада нами грађа-
нима града Новог Сада, те
Српске Атине и цетра Дунав-
ске бановине, свали се силац
терет на срца и душе наше.

Зашто?

На то питање није тешко
одговорити.

Зар Атина Српства; зар цен-
тар Дунавске бановине, која ва-
жи као луча националне свести,
ни дан данас није имала мо-
гућности, није имала начина и
сретстава да подигне споменике
бесмртницима Оду и Сину —
Ослободиоцу Краљу Петру I. и
Ујединитељу Блаженопочившем
Краљу Александру I.

Ко је за то крив?

Да ли захвално грађанство
или немарни водећи кругови,
од којих је грађанство очеки-
вало, да они поведу ту акцију
захвалности и благодарности,
према својим великим бесмрт-
ницима?!

Грађанство ниуок случају ни-
је криво, јер верујемо, да је оно
свакога тренутка спремно, да
допривесе жртве за подизање
споменика, који су већ давно
требали да сред Новог Сада
сјаје; да подсећају наше нара-
штаје, на Великог Ода Осло-
бодиоца Краља Петра Првог, и
Великог Сина Ујединитеља Кра-
ља Александра Првог.

ДА ЛИ ЗНАТЕ,

ДА КЊИЖАРА

„СЛАВИЈА“

има све савремене КЊИГЕ?

Спасавате и себе и нас!

Овај оправдани поклич иде
из душе грађана нашега града
Новог Сада.

Тај поклич се односи на ову
нашу вадалеко чувену праћину.

Истина, наш центар града се
донекле уредно полива. Тенкови
су кроз центар града у дејству
чак и за време ових рецимо
абисинских киша.

Али споредне улице, а о на-
сељима и да не говоримо; ове
су жељне, и за њих би била
права сензација, када би бар
месечно једаред угледали град-
ски тенк за поливање.

Ми верујемо, да ће бар нова
градска управа, која се ослања
у првом реду на грађане спо-
редних улица и насеља, својих
стубовима, односно њиховим же-
љама и насушној потреби изи-
ћи у сусрет.

Градски физикат и сам, без
ичије опомене и захтева, тре-
бао би да мало крене кроз
ваш град; односно, из улице у
улицу; па да се на лицу места
осведочи; да ли су потребни
тенкови за поливање и за спо-
редне улице и за насеља. Ако
ов потврди да нису, онда тим
грађанима и ми препоручујемо
да мирно сносе праћину јер
она ције, штетна по њихово
здравље.

Од себе и себи...

По цену највећих материјалних жртва, наш лист „Нови Сад“, излази непрекидно већ тринаест година.

Од свога оснућа, наш лист је вазда био у служби Краља, Отаџбине и свеопштих интереса нашега народа, а ни за тренутак није се стављао у службу ма било које политичке партије или политичких котерија, које су од нашега националног ослобођења ницале као печурке после кише.

Такова служба Краљу, Отаџбини и народу, иако је врло тешка, за нас није била тешка, јер нас је на неуморан рад, руководила љубав према интересима нације своје.

Без икакве материјалне помоћи, ма са било које стране, ми смо нашу изворну снагу за одржавање и излажење листа дрпели искључиво од стране наших редовних читаоца и претплатника, који су се, нека им је част и хвала, вазда својој дужности тачно одазивали.

Али на жалост, морамо да констатујемо и једну немилу чињеницу, а та је: да између врло уредних и врло тачних претплатника, који се са плаћањем своје претплате тачно одазивају; нађе се и таквих, који наш лист уредно примају по години—две па и више; те када добију уљудну опомену, да је крајње време, да својој дужности у погледу плаћања одговоре; они једноставно врате лист са примедбом: „не прима“.

Ми не разумемо и не можемо никако да схватимо то, како могу бити нељуди, извесни људи; који су кроз дуго времена читали лист и када треба да плате, оглушују се о своју дужност и једноставно враћају лист, тако, као да лук нису јели, нити лук мирисали.

Сваки иоле писмен човек мора да зна: да се лист бесплатно не штампа; да лист пошта бесплатно не разноси; да лист радници бесплатно не могу слагати, па према томе треба да им је јасно: да се лист, када се прима и чита, треба и платити.

То је правило, кога се сваки човек у правом смислу речи, треба и да придржава.

Ми још једном понављамо: нека је свака част и хвала нашим уредним претплатницима, јер су они стубови на којима наш лист постоји, а по неуреднима, давно би наш лист, који стоји у служби Краља, Отаџбине и свеопштих народних интереса, морао престати да излази.

Засада овољико, а то зато, да и неуредни постану уредни.

Требали би да знамо...

Ми смо у своје време, у више махова, преко нашега листа меродавнима скрећали пажњу на пут који преко вашаришта води стоваришту монопола дувана.

Нарочито смо се обазрели на ту чињеницу: да је грдна брукка и срамота ради странаца, који долазе пословно у монополско слагалиште, а тако исто смо указали и на то, да вије

право да запослено сирото радништво гаца по ружвом времену по благу скоро до колена.

Наша упозорења на то, докле су код меродавних пробудили моћ осећаја и оправданост, те су отпочети радови на томе несрећном путу.

Но, радови су отпочети, али су за врло кратко време и прекинути; иако по нашем мишљењу, за обустављање тих радова нема стварног оправдања.

Ми и овога пута, са пуно оправдања, а у интересу угледа града према страном свету, који пословно одлазе у стовариште монопола, а тако и у интересу наших грађана, радника; молимо меродавне, да се овај пут што пре изгради; да се не чека јесен или зима, када ће ти радови много више стајати и када неће моћи бити урађени онако, како би то требало.

Нова градска управа верујемо, јер хоћемо да верујемо; наше начине, наћи ће могућности и материјалних средстава да се започети радови и доврше.

Да се у нашем веровању не би преварили — градска управа треба и делом да докаже и себе оправда.

ВИДОВДАНСКЕ ЕЛЕГИЈЕ

Већ су новине — нарочито престоничке — донеле неколико случајева самоубијства, тровања — фингираног или правог — па и један случај пожара у канцеларији директора гимназије — Шабац — са сврхом, да би изгореле „двојке“, а што ће истом бити на сам Видовдан, кад се буде видело „ко је вера, а ко невера“ у раду и владању школском?...

Видовдан је од давине дав тешких судбина за Југословене, дав тужних елегича у не једном правцу... Ко о том жели више сазнати — а прави национализам то захтева — нека послуша предавање где Јелице Беловић на београдском радију тога дана. Она је позната, да је као мало ко други — а можда и нико — проучавала наше народне празнике научним методама преврћући старе кронике, ослушкујући тајанствене легенде или љупку севдалинку, штајући кроз најстарије библиотеке и манастире. За те ствари заинтересовала је цели научни свет. Пред нама су писма из Ливерпула G. D. E. Yates са универзитета и проф. Em. Wittich из Штутгарта (Cannstadt) и много других.

О Видовдану некад су страдали на Косову Јунаци, а откад је Косово осветљено страдају наши ђаци. Сваке године тога судбоноснога дана читамо о већим и мањим поразима наше узданице. Видовдан ће и ове године забележити огромне жртве. На хиљаде младих бораца са математиком, коњугацијом и формулама пашће на бојном пољу. Неко ће бити рањен једном раном непроболном, неко са пет и седам, а неко ће бити сав изрешетан, да ће му требати и година дана, док се ране зацеле. Девојке ће да плачу, а неке ће добити нападе као некад њихове сестре из XV века по западној Европи. И док ће сретни победници по наки-

ћеним школским дворанама рецитовати најлепше наше видовданско-косовске песме и примати уверења о победи рада и труда, дотле ће побеђени са горким осећајем стиснути у рукама прве хартије са „двојкама“. Зашто? Па видимо, да је данас забава, разне играчке и корзо преотела место раду, да је уживање избрисало појам дужности, да се несавесност и код омладине многе чешће сусреће од идеалних тежња. Али за правог Југословена Видовдан више није и несме бити дан пораза. Зато напред у победу!

ЗАИСТА ЛЕП ПРИМЕР.

Врло агилни, спретни и неуморни издавач књига и власник књижаре „Славија“ у Новом Саду, г. Владимир Лежмирац, приликом утакмице певачких друштава певачке жупе „Бајић“, са своје стране образовао је награду под својим именом.

Та се награда састојала од одабраних књига у вредности 2000 динара, коју је награду добило Српско ратарско певачко друштво из Белегиша.

Г. Владимир Лежмирац, овом својом наградом, дао је врло леп пример многима, па и онима, који су и у бољим материјалним околностима, да се угледају на њега, када је у питању наша општа национална ствар. — Хвала г. Лежмирцу и од наше стране.

Да ли ће дати милостиви Бог?

Наш град поред његових седамдесет хиљада становника, спада у ред, бар наших југословенских велеградова.

Игледа нам, да ће као и сваке, тако и ове године, наше грађанство, које нема новаца да плаћа, остати без штранда, те насушне потребе.

Истина, морамо признати, постоји не један, већ два штранда. И то, такозвани господски штоавд и бећар-штранд.

За господски штранд огроман број грађана нема новаца, и тај штранд као и да не постоји. Онај пак други, тако звани бећар-штранд, одговара потпуно своје добијеном имену. Он се налази око новосадске клавице и где се налазе оне ћурчијске шупе за прање кожа.

На томе месту грађани уместо да се оперу и угодно проведу, тамо сити могу да се надишу смрдљивог ваздуха, да се још више задрљају, па чак могу да се и заразе каквим нежељеним болестима.

За стварање једнога штранда, који би одговарао и удовољно потреби широких слојева нашега грађанства, не би требало бог зна каквих материјалних жртва, већ са мало више добре воље, то би се могло за кратко време и остварити, а за то и времена има и није доцкан.

За ову ствар у првом реду требао би да поведе рачуна наш градски санитет, јер здравље грађана у првом реду спада у његову надлежност.

Ако то санитет хоће да оствари, ми смо уверени, да ће му у том подухвату и сам Бог бити у помоћи.

Незнамо шта је по среди?

Извештач новосадског листа „Дан“-а, са смотре певачких друштава новосадске певачке жупе „Бајић“, у своје извештају претежно је био објективан.

Но, да не кажемо његова критика, већ његово опажање, на оцену жирија, по нашем скромном мишљењу, не стоји на висини праве објективности.

А ево зашто.

Извештач вели: „Академски мушки хор, није нас много обрадовао, пошто смо од њега много више очекивали, с обзиром, да у овој сезони, није приредио ниједан концерт, што значи, да се спремао само за утакмицу“.

Зар ова, рецимо чињеница, господина извештача, треба и мора да буде мерило жирија за оцењивање?!..

То нигде у свету није било и не може бити. Жири, који је састављен од несумњивих стручњака, пред очима је за оцену имао само материјалну вредност хора и прецизно извођење песме и ништа друго.

Надаље извештач вели: „Чини нам се да академци полако вестају, пошто сваком приликом иступају са мањим бројем певача. Да би били прави прваци и претставници Новог Сада и жупе, академци би требали да повећају свој хор, јер овако још мало, па ће се претворити у дупли октат, што се већ не може назвати хором“.

Овај пасус, не само да не чини част објективном извештачу; већ шта више, јасно се запажа нека неразумљива анимозност према академцима; па се, што вели наш народ: „тражи длака у јајету“.

А да је тако, нека нам се дозволи, да упитамо г. извештача: Одкуда он зна, да је Академски хор у опадању; када сам вели: да исти у овој сезони није приредио ниједан концерт, т. ј. није нигде иступао. Значи, сам себе доводи у непотребну контрадикцију. Зашто?

То ће свакако остати тајна за нас и читалачку публику; али за присутне на утакмици сасвим је јасно да је жири био на достојној висини свога задатка, када је Академски певачки хор из Новог Сада прогласио прваком Жупе на овој утакмици.

Нема бесцаринског увоза старих текстилних стројева

Једно индустријско подухеће са подручја удружења индустријалаца у Новом Саду поднело је тужбу државном савету против решења министарства финансија због наплате увозне царине на старе текстилне стројеве, с мотивацијом да у закону трговинског уговора с Енглеском није извршена спецификација стројева на старе и нове. Тим поводом државни савет довео је пресуду, којом се тужиоци одбија од тражења повраћаја наплаћене таксе за увезене стројеве, јер по распису 1988-34 овакви стројеви не могу се користити повластицом слободне царине, јер се исти односи само на нове стројеве.

Ревност службе...

Ми смо увек желели и желимо, да наша поштанска служба буде на висини свога увишеног позива. Она је то бивала, а желили би и да у будуће буде, јер она стоји у служби општег нашег привредног и личног саобраћаја.

Али ово дана ево шта се нама догодило:

А поштанском фаху број 14, нашега листа „Нови Сад“, нашао се један брзојав са следећом садржином:

„Лист Нови Сад — Фоча 63-9 10-11/15 — обавезно нареди утовар сриједа или четвртак — Татарагић“, (Брзојав бр. 258).

Наш уредник је био просто изненађен.

Откуда у поштанском фаху да се нађе брзојав. И када је брзојав отворно, видећи да исти није за њега, одмах га је вратио управи поште.

Изгледа да је по среди погрешка у првом реду адреса од поштанске станице одакле је брзојав послат, а друга, и још већа погрешка је, немарност од новосадске поште, што је брзојав, који је требао да буде лично уз потпис примаоца достављен, бачен у поштански фах, који се не мора свакодневно отварасти.

У интересу поштанске установе, која са својом ефикасном службом, мора да служи за пример многим установама, не сме и не може да у будуће има овакове примере, који бацају врло ружну сенку на саму установу.

Могао је неко бити болестан, могао је неко и умрети, могао је чак неко бити и сачуван, па родбина телеграфском одременином могла је за случај дознати чак и након године дана.

Лица, која незнају за деликатну службу телеграфиста, не смеју се на та места ни постављати. Ми верујемо, да овако шта нису учинили стари и опробани службеници, већ може бити да су то учиниле новајлије деца — протекције.

Тек-тек да се зна

У последње време, на свима странама и на свима линијама, опажа се: да се култ национализације наших мањина знатно не само опажа, већ се и осећа.

Да је ово наше тврђење потпуно на своме месту, ми навађамо следећи случај, који се одиграо у једној овдашњој ресторацији, у којој се сакупљају и наше националне мањине:

Два добро позната пријатеља и добро позната грађанина новосадска, који су Мојсијеве вероисповеди, услед неких својих рецимо личних рачуна, посвађаше се и направеше ларму.

Да не би пала крв синова Израиља, један присутан Хришћанин, по својој урођеној самарићанској дужности, приђе им и рече:

„Господо, умирите се и помирите се! Зар вас није срамота, да се вас два Јевреја свађате?!“

На то узворење, један од ове двојице узвикну:

„Ако је он Јеврејин, али ја нисам Јеврејин!“

На овај испад, овај други још јачим гласом довикну:

„И ја нисам Јеврејин!“
Присутан Хришћанин видећи то, хладнокрвно се удаљио од њих, у дубоком уверењу: да је моћ национализације учинила своје; па их је оставио на миру, да се као новопечени Хришћани ма и песницама објасне или у најсрећнијем случају споразумеју.

У Немачкој је отпуштено из државне службе 200 000 удатих жена

Заиста рекордни број. На њихово место доћи ће у запослење 200.000 људи и склопиће се толико бракова. Истина зарада ће бити уједностручена али ће сваки имати да живи. Удатим женским које се враћају својој обитељи неће сметати универзитетска образовања. Шта више то ће породици користити и подизати ће се један хигијенски и одгојен нараштај. Већином те све академски изобразене женске су из бољих кућа, богатих и положајних очева. Школовале се не из жеље за науком већ што имају средства да уживају у њачком животу, да се проведу и другарско време прекрате, што код куће сваки пут није могуће. Обично кад сврше премда им упослење ни најмање није потребно, оне ипак све се запосле, мотивишући кад су већ училе да имају користи од своје муке. То је оправдано, али није оправдано ни праведно да се тим начином одузима лебац потребнима. Шта ће намештење онима чији мужеви доста и без њих заслужују? Сме ли се и може ли се и даље дозволити да једнима непрестано се пресипа а други да немају ни да се прехране. Крајње је време да се незапосленост даљња спречи а тим и све друго. Запослени потребни људи и ново основане обитељи свакако су јаки стубови за одржавање друштвеног поретка и правде. Принцип садашњи да по седам чланова једне обитељи живе од државног буџета не може добру водити. Свако треба и мора да живи. Ту нема привилеговани да су само једни и исти а остали да чаме у немаштини. Колико изумире великих талената, колико напредних, родољубивих и пожртвованих радника пате се док много размажене и луксузне жене само из хира отимају им све. Надамо се да Немачка неће у томе бити прва. Свако ко жели процват и напредак државни мора настојати да се ова нивазија нежељених радница без воље за рад спречи.

Каријера и удес

Написала: Марина Божић-Слајићева

Седи свештеник св. Ђурђевске цркве у Т. задовољно је гладно своју дугу белу браду. Син му је добио угледан положај, а и иначе све је ишло како је он пожелео с њиме. Од детињства волео је учити, његова даровитост управо их је задивљавала. Није он као други отац имао неприлике и натењања. Испите је његов Жарко свршавао редом, и обично једним брзојавом дојављивао добар успех.

Попадија би тада са радосном вешћу, озарена и смешена лица улазила у мужевљево писарну а он би само погледао на хартију и већ знао да је син и опет сретно приближио се свршетку наука и животной каријери.

Бог нам је на руци моја стара, па шта да више тражимо од њега? А она, сретна мати уздахнула би олакшано и она непотребна брига сваке мајке изчезла би сасвим.

Па и данас када је прочитао његово наименовање на угледан и високи положај застао је замишљено, та среће је било превише. Он није ни мислио да ће све то тако брзо ићи.

Жарко је више пута годишње на кратко време посећивао родитеље. Његовом доласку сви се радовали. Његови мештани и парохијани његова опа долазили би да га поздраве и да му препоруче по неку ствар за коју треба да се узме и за напредак свога родног места да поради. А он што би обећао то је и учинио. Друм је изграђен, школа је подигнута и разне друге жеље и потребе по могућности биле би испуњене. Његов мали син Озрен тек је крштен а највиђенији стари грађани иду да му на првенцу честитају и да му у јастучић турну дукат, а то све из захвалности што се он тако праведно и својски залаже за свој народ.

Једно је само поп Тоши било чудно, зна да су у синовљевој кући велике потребе и расходи, али опет куда се дева толики новац и толика плата?

Попадија би га утешила. Та мани тога. Не живе они у тако малом месту као ми, излазе деца свуда путују, трошкови су то. А ја знам Жарка, од увек је он био галантан, како ми је сам више пута рекао. Немогу ја мајко тек тако, морам се ја исказати више пута.

Мати га је волела и жељно исчекивала његов долазак. Само никако није волела да иде њима. Некако се није осећала као код своје куће. Њена снаја Јулијана или Јулија како су је сви звали, својим господским држањем одбијала је од себе. Те многе луксузне собе, па ти млађи, управо их толико има као и њих укућана. Њих троје и три послуге, Јулија би већ у јутру у својој скупоценијој белој кућној хаљини, издавала заповести. При томе би обављала свакидашњи посао манџирања, и друга дотеривања, и сву важност положила на своје ноке а кућевне потребе биле су јој споредне. Млађи су куповали, приправљали, кували и остатке

бацали, како већ то у тако господственим кућама бива, где је домаћица велика дама.

Једанпут се и свекрва усудила да спомене да је штета печење што је преостало поклањати другима, добро би то било и за сутра вуз киселу чорбу.

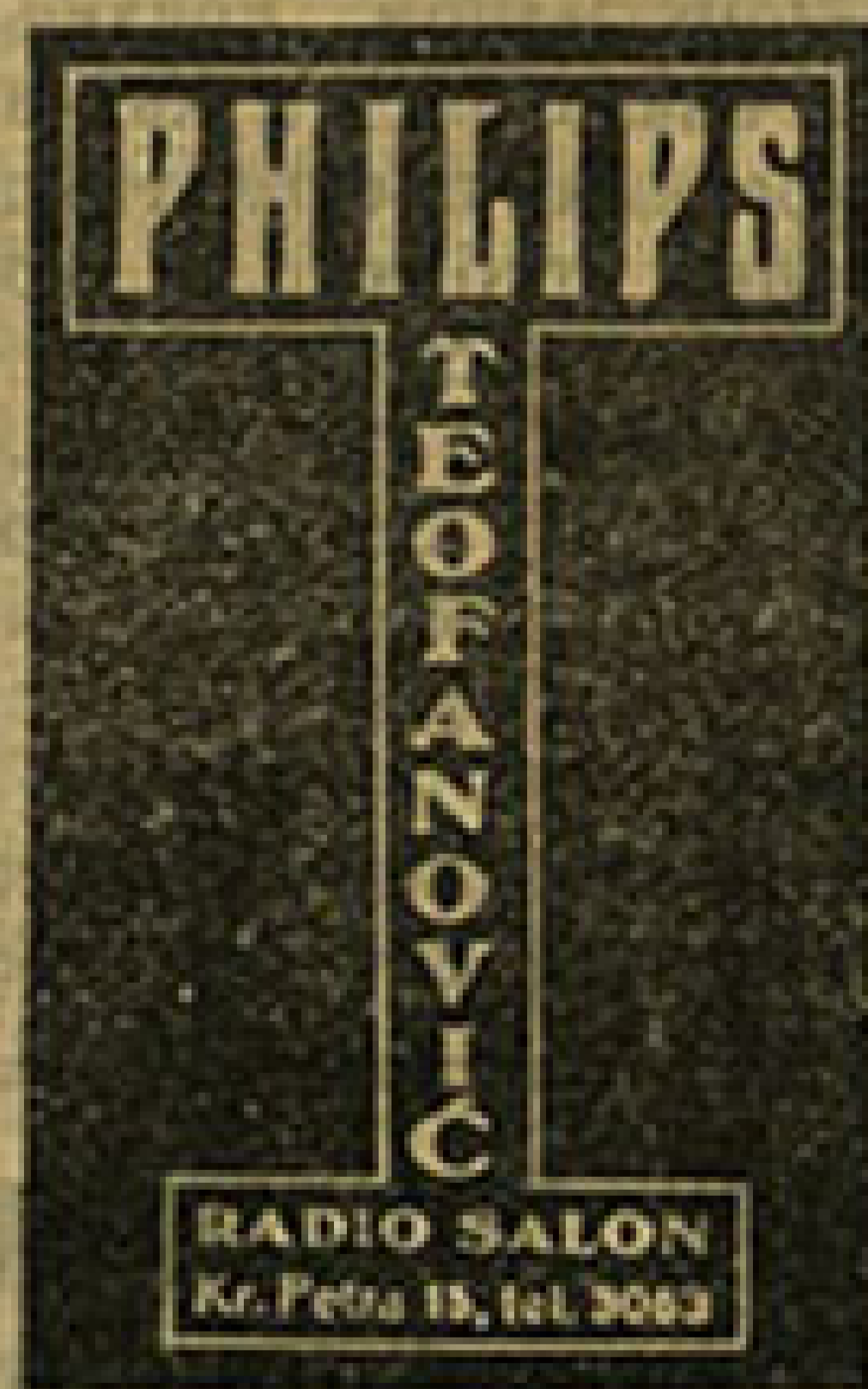
Али када јој је куварица разложила да милостива забрањује остатке до другог дана на сто наносити, а и њима се већ то дојело, она је само уздахнула и помислила, сиромо мој Жарко, да граби из бунара и само злато морало би се изручити. А онда опет када би видела како Јулија као бела голубица тепа и савија се око свина, сваку жељу чита му очију, свира му његове најмилије комаде, љуби га и ласка му, опет би сенка са њеног материнског чела нестала а она би помислила, сретни су, нашли су се једнаки.

(Настаће се).

Пројекат изградње хотела на плажи у Новоме Саду

Дунавска плажа у Новом Саду, позната под именом „Штранд“, издата је у закуп „Штранд“ купатилу д. д. у Новоме Саду. Како ова концесија траје још само две године, обратили смо се претседнику општине г. дру Бранку Илићу и упитали га, шта ће градска општина предузети након истека концесије? Претседник општине г. др Бранко Илић нам је одговорио:

„Садашњи концесионар има искључиво право уживања Дунавске плаже (Штранда) још две године. За то време ми можемо стварати могућности, али немамо никакво право да приступимо изградњавању свега онога, што сам ја узео себи за циљ, а то је, када истекне право уживања концесионару, општина ће задржати „Штранд“ у властитој режији и тада ће се он подићи на такав степен, да ће се моћи такмичити са осталим купалиштима великих градова. На „Штранду“ ће се подићи један велики хотел, и тако ће поред једног купатила Нови Сад добити лице града, у којем ће се наћи све као и у другим напредним градовима“.

У ПАЖЊУ!

Млад зидарски мајстор и предузимач; вољан је нове зграде као и реновирање старих, узети у изградњу уз најповољније услове — па и на отплату. — (Обратити се на Мађарску ул. број 50.)